

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 20 kr. — Egyéb száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 ftért kap-
nak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyom-
dájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Egy modern elv.

(+) Még a levegő is mindenféle elem keveréke. Tiszta oxigén nem való a szervezetünknek, élni sem tudnánk benne.

Lehet az ember, meggyőződésből vagy szédülésre hajló, gyenge természete miatt, hűséges vizivó; de a társadalomnak igen egészséges, okos törvényeivel jönne ellenkezésbe, akárhányszor, ha egy ital bort nem üritene.

A legvérmesebb politikusnak is be kell érnie azzal, hogy kedvelt napilapja hetenként egy nem politikai vezércikket is hoz. A legléghőbb olvasónak viszont el kell ismernie, hogy nemcsak a szórakoztató elbeszélések érik meg az elolvasásukra szánt időt. És nincs az az amateur festménygyűjtő, a ki ért a művészethez és a mellett ne gyönyörködne egy becses metszetben; viszont halálosan nevetéssé teszi magát az a zenész, a ki, ha csak a czimbalom virtuóza is, azt állítja, hogy Wagner zenéjében nem érzi át, nem ismeri fel a szépet, a felségeset.

Végre is emberek közt élünk és emberi alkotások közt. Az állam, sajnos, gépezetének összes tényezőit merő gépeknek tekinti, embervoltukat, szükségleteiket szinte figyelmen kívül hagyja; ez sem maradhat így, mert az állam sem ön-

czél: emberi alkotás, a melyen javítani, — keret, a melyet tágítani lehet. Sőt ez nagyon szép életezél is volna; ha a legmagasabb értelmiségnek humanitárius nagy tömege nem veszi kezébe kivívását: félő, hogy hivatlan elemek, brutális eszközökkel fognak hozzá, — oly elemek, a melyeket azonos szenvedések kölcsönös részvételre gerjesztenek.

Ezt a kölcsönösséget nélkülözzük legjobban, legfájdalmasabban. Nemzetek, nemzetiségek, felekezetek, néposztályok, pártok, intézetek, czégek, egyesek — úgy szoktak gondolkozni: „Ki nincs velünk, az — ellenünk;” féltik a lelkiüket és minden érdeküket egymástól, elzárkóznak, minden módon egymástól kijátszani, megelőzni akarják — gyakran nyereség kilátása nélkül, rendesen a maguk nemesebb erkölcsi tartalmának rovására. Mintha nem volna kimondva, mintha legjobbjainak nem volna elméjébe vésve a művelődés nagy vezéreszméje, s mintha nem azokat az egyéneket tartanók ünneplésre legméltóbbaknak, legnagyobbaknak, a kik elől viszik a művelődés, tökéletesedés fáklyáját. Mintha a műveltség virága az az ököllet meg könyökkel előre nyomulás és az az anyagi érdekhajászt volna, a melyek éppen a mi korunk leggyakoribb jelenségei.

A ma uralkodó (bár elburkolt) ököljognak nem csekélyebb a végkövetkeztetése, mint a versengésben résztvevő ellenfelek elejtése. Az élet ma minden téren: harez, életre-halálra. A formái ugyan a civilizáció szülöttei; de a lényeg: viszsztatásztó, természetellenes testvérharez; a vég előbb-utóbb: testvérgyilkosság. Nem akarunk a politikai térről hozni példát. De talán mindenki emlékszik arra, milyen óriási bukásba rántotta magával a párisi Bontoux bankház egy évtizeddel ezelőtt a maga összes, roppant számú üzletfeleit, csak azért, mert a Rothschild-ház biztosítani akarta a maga egyeduralmát. És, hogy a mindennapos életre hivatkozzunk, mindenki látja maga körül azt az eszeveszett hajszát, a mire egyes családok adják magukat a fényűzés, öltözködés, nyelvelés terén, csupán azért, hogy valamelyik sarjadékuk valami fényesebb nevet kapcsolhasson a magához; hogy hány szív szakad meg bele? az nekik tökéletesen mellékes. Egyetemi katedrákon, politikai vezércikkokban hányszor hallunk homlokegyenest azzal ellenkező elveket, a mit valaki más hangoztat; történik pedig ez nem meggyőződésből, hanem kizárólag annak a valakinek elbuktatása végett — mintha ezzel aztán meg volna mentve a haza üdve.

TÁRCZA.

A fehér asszony.

Irta: ENYINGI.

A regényes Erdélyben, a hol a borvízes forrás csobogva hull alá a kaviesos talajra s a román express sietve rohan bele a sötét alagutba, rémes, szomorú reggel virradt az 18. év karácsonyán. A 352-es express masinistája nagyon el lehetett keseredve a fölött, hogy míg más boldogan várja ott-hon a Jézus születését, meleg szobában karácsonyfa illat mellett: neki 22 fokok, csikorgó hidegben 36 óráig kell a forró kazán mellett állni, s megdermedt szemekkel vigyázni snéziaregulatorszabályos forgását. Ésebben a nagy elgondolkozásban nem vette észre, hogy 120 kilométer sebességgel halad, hogy egy negyedóra múlva éppen utóléri a hóban előtte döcögő predeáli személyvonatot. Az óriási rázkódás ténitette magához az elmerült gépészt, s a másik perczben sá-hajok, ijedt kiáltások és keserves sirás vegyült a csendes, jéghideg éjszakába. A gépészt nem lették meg többé, összemorzsolta a kerék, vagy megszö-kött, nem derült ki.

* * *

A veszélyesen sérültek közül egy amerikai magánzót a főnök lakásán ápoltak. A bal karja törött ketté, s valódi angol flegmával tűrte a csontszilánkok eltávolítását, s naponta 50 frankos bankjeggyel fizetett a gyógykezelés és ápolásért. Az anglus három hét alatt annyira felépült, hogy esténként már járta a kártya, s nappal éppen maradt

jobb kezével rajzokat és képeket készített a vidékről és hűséges ápolójáról, a csinos főnöknéről, a ki 3 héten keresztül oly buzgóan rakta fel a carbol kö-téseket s a tapaszokat. Végre a kura is letelt és az angol ép kézzel elutazott. De nem egyedül... A főnök üresen találta szobáját, duzzadt képű kis gye-reke nem gügyögött neki többet, az asszonyt pedig elrepitette az a nyomorult angol, s itt hagyott ese-rébe egy rosszul megfestett portrait t.

A főnök örülni járkált üres lakásában s belekiabálta felsége nevét az éjszakába, de nem felelt neki senki, csak a havasok tompa viszhangja.

A kedves csacska asszony elszállt, magával vitte egy becsületes lélek boldogságát, örömét.

* * *

Késő este érkezett a fürdőhelyre. Nem volt be-jelentve, nem várta senki. A kényelmetlen kocsi-ból ölébe kapta kisi gyermekét, s maga vitte fel lakos-tályába, csendes, kényelmes szobába, a melynek a magas Tátra fürdőhelyein vannak.

Másnap a reggeli alatt és előtt mohón várta mindenki az új fürdő-listát, mert itt mindenki ki-váncsi a legújabb „betegre.”

C. Ilona volt mindössze bevezetve a vendég-önyvbe. Ezzel ugyan nem sokat tudtak, de a ki-váncsiság erősen fel volt költve, s mindenki látni s ismerni szerette volna az új vendéget. A közös reggelizhez nem jött le, s egész délelőtt nem mu-tatkozott.

Megjelenésével meglepett mindenkit. Hőfehér arcához, melyről egy beteges szív harez a tükröz-dött le, gyönyörűen illett lenge moll ruhája, melybe

mindig belekapaszkodott egy aranyos, piros képű, erős baba, s folyton gügyögött, kiabált utána: „anya!”

A kies fürdő férfivilágát meglepte az asszony szépsége és viselkedése. Elzárkózva élt, senkit sem eresztett közelébe, — pedig mennyien szerették volna ismerni a rejtélyes asszony titkait!

A rejtélyes asszonynak pedig hetenkint érke-kezett egy jókora vastag pénzes levele, idegen or-szágból, meg egy elegáns ruha a párisi „bon mar-ché” mintái szerint készítve.

A bátrabb fürdő lovagok el-elfogták néha a kis leányt, de az elpityeredett s nem adott választ semmire.

A fehér asszony pedig az azondus hegyi leve-gő és az éltetadó gyógyforrás daczára sem skart pi-rosozni s a vér, az élet jelképe, nem akart vissza-térni klasszikus szép arcába. Nem is volt más ne-ve mint a „fehér asszony.” A fürdőhely hölgyei gyűlöltek ezt a jéghideg nőt, mert mindig róla folyt a szó, de titokban megcsókolgatták a puhaképű kis leánykát, akit Iluskának neveztek el.

A szezon legnagyobb báljára készültek; az Anna nap nagy ünnep mindig a fürdőhelyen. Ret-tenetes nagy kérdés várt megoldásra: ki legyen a bálanya. A sok nagyságos és méltóságos asszony között nehéz volt a választás, de meg a legszebb mégis csak a fehér asszony volt. Egy csomó párbaj és duzzogás után abban állapodtak meg, hogy a la-dy patronesse mégis a fehér asszony legyen.

Időközben azonban történt valami. A fehér asszony táviratot kapott, hogy „Ő” jön, külön vo-natban. És jött is.

Tudni — mindenesetre sokan tudják ezeket, de tudni nem elég. Türelmet magunk is szoktunk prédikálni, de gyakorolni is; hanem megvágatjuk: hol. Az a szeretetlenségből folyó ádáz harc, a melyet fönnebb említettünk: a türelmetlenségnek egyszerűen kegyetlenségig fokozott válfaja. Ezt a türelmetlenséget nem szabad eltűnni, első sorban; a vallások, fajok, ipar- és üzletágak tudományos és művészeti tanok ellen felfegyverkezett türelmetlenséget ki kell irtani a világból, mint a vadhust operálni, eltávolítani a különben egészséges testből; akkor a szervezet, az egész társadalom békén, nyugodtan, bizvást átengedheti magát az idő érlelő, fejlesztő hatalmának; dolgozhatik nemesebb céljaiért és érhet el nagyszerű eredményeket azzal az erővel, a mely ma le van kötve az osztály- és érdek-harc ezernyi apró csatározásában.

Mennyi ilyen erő veszett már kárba! mennyi haszon nélküli, vad, barbár küzdelemben vett részt és vesz még folyton csak a mi nemzedékünk is! Valóban megbocsáthatónak tartjuk a tusára kiállást ott, a hol az existenciát áll kockán, a hol a mindennapi kenyeret nem lehet a sorstól másképen kiesikarni, mint küzdelem árán. De ha az ember legjobb erőit azért teszi kockára, hogy csekély vagy éppen alacsony érdekeknek áldozzon vele: azzal önmagát alacsonyítja le; rákényszeríti a nemesebb célokért küzdőket, hogy ezektől elvonják erejüket és a vele viaskodóra fordítsák; a haladásban gátolja az emberiséget.

Az egyetlen elv, a melyet az egész vonalon mindnyájunknak diadalra kellene vezetnünk egyakarattal: belenyugodni abba, hogy a légkörnek nem csupán oxigéniumból kell állania, hogy Rómába nemcsak egyetlen út vezet; hogy nemcsak minékünk van jogunk élni; hogy a tudomány igazságait, a természet rejtett erőit, a művészi ideálok egy-egy újabb

szépségét más uton is fel szabad fedezni — hiszen Kolumbus, ha útja 5—6000 kilométernyivel messzebb vitte volna is, csakugy Amerikát érte volna el. A küzdelem az ember sorsa; tegyük széppé, tegyük kizárólag hasznossá: ne egymás ellen küzdjünk, hanem egymásért; boldogulni csak így fogunk mindannyian.

A tanítókhoz.

A természet őstíkait. Titán-kezekkel bontogatta a tudomány: a gőz hatalmas erejét nemsokára a múlt idők emlékei közé tesszük s ekebe fogják a villamot. Szárnyakat terem az ész az embernek és megszűnik a távolság. Ma még kaczagjuk, holnap tán igaz lesz, hogy más planéták lakóihoz röpitjük át üzeneteinket a tudomány mindenható erejével.

Haladunk a világosság felé; földből bujnak elő a nagyszerű alkotások, csak ti föltöttek állt meg az idő, kik a nemzet jövőjének s jövőjében a szabadságnak, nemzeti becsületnek, tudománynak, művészetnek, jólétnek és nemzeti erkölcsnek (rei, letéteményesei és koldusszegény apostolai vagytok, ti föltöttek magyar tanítók.

Oly büne és oly szégyen-foltja ez a társadalomnak, mely egymaga képes egy nemzetet a romlás szélére sodorni. Érti, tudja mindenki, hogy a timunkátok a nemzeti lét alapja. Érti, tudja mindenki, hogy a nemzet fentartó ősi erkölcsök fölött a modern társadalmi áramlatok Damokles kardja függ.

És itt hiába van készen a szuronyok erőhatalma! Az erőszak megtermi a maga reakcióját s midőn az uralkodó eszmék hatalma kizárólag és elbizakodva mégis csak arra kíván támaszkodni törekvéseiben és ténykedésében tévesztett erkölcsöket használ. Mert, hogy egy Vaillant hőhár kezében vérzik a gillotin alatt, az még nem azt jelenti, hogy a nyomor és társadalmi viszonyok szülte szenvedélyek természet-szabta mederbe vannak már terelve. Az állam és haza mai fogalma ellen köpenyeg alatt szorítgatják az élesre fent kést, lesvén az alkalmas pillanatot. És hol van itt a fennálló isteni és emberi törvények biztosítéka? A szenvedélyek megtermik a maguk fanatizált apostolait, vajjon lesz-e erő egy kiheheztetett, demoralizált seregben, hogy meg tudják ellenük védeni az oltárt, melynek haza a neve?

És ez a munka ti reátok vár, magyar tanítók.

Tietek a honfentartás munkája.

Ébren legyenek hát a társadalom és ébren legyenek azok, kikre az emberiség összességének egy része bízott, hogy bölcsességökkel és tudásukkal gátat tudjanak emelni amaz áramlatok ellen, amely ha megindul, el fogja söpörni mindazt, ami emberi kelnek szent volt.

Ébren legyen a magyar társadalom, mely a küzdelemben annyival is gyöngébb, mivel az ezeréves haza egysége ellen nem csak a kozmopolitizációt hirdető tanok, hanem a széthúzó nemzetiségek aspirációi is akna munkát folytatnak.

Későn lesz akkor meghuzni a vészhangot, ha a nép minden rétege meg lesz mótelyezve.

Ti is ébren legyetek, ti magyar tanítók!

Mig a társadalomnak önmaga iránt első kötelessége, hogy az álvilágosságot az igazi világosság fényébe vessítse, a ti kötelességetek a hazához és nemzethez, valamint a társadalomhoz az, hogy lelketek minden jobb erejével álljatok a küzdők sorában, de követeljétek Istent és a haza nevében, hogy korszakot teremtő munkálataikhoz adja meg a társadalom a lehetőséget.

Ha magatoknak követeltek, a hazának követeltek.

A könyörgés ideje lejárt.

Az önértet meg lehet kötni a nyomorral és ti meg voltatok azzal ugyancsak kötözve. Alázatos, szerény emberek voltatok s mi volt érte a fizetés? 300 frt. (ha ugyan az is megvolt!) és lenézetés. Nem ül ki az arezotokon a szégyen pirja?

Nem csodul ki a könyvetek?

Akartek még sokáig a szolgák utolsói után következni?

Láttatok egymást a kongresszuson?

Hallottatok a kiáltó vádat, mely annyi félszeg,

kopott alakról emelte fel vetőjét a lealáztatás ellen a magyar kultúra érdekében?

Akarkot várni még?

Hányan vagytok?

Hát 25.000 ember szavát, ha egy kórusban harsog, nem fogják meghallani?

Vigyázzatok! Ébren legyetek! Eljött a tettek ideje, midőn ügyetek, mely a nemzet ügye is, a reformok küszöbére léptek.

Hallottatok a biztaté és megérdemelt erkölcsi elismerés szavait, mely onnan jött, hol kultur életünk legmagasabb rangú faktora áll, a mely helyen mindez ideig dermedt közönyvel nézték a mi küzdelmeinket és siket fülek fogadták keserű panaszainkat.

Ragadjátok meg az alkalmat, mely egy bölcsen gondolkodó államférfi jóindulatában mellétek szegődik és kínálkozik; mondjátok ki, hogy mit követeltek, melyhez a társadalom minden rétegének, minden számot tevő emberét nyerjétek meg szóvalónak a választások küszöbén, pártpolitikai tekintetek nélkül.

Tömörüljétek a kibontott zászló körül valamennyien és 25.000 ember egy szívvel, egy akarral, egy lelkesedéssel álljon szolgálatában az ügynek, nyújtson segédkezt annak, kire évtizedek bűnnek megváltása vár s fűzzétek nevéhez a magyar népoktatás Mésziasát: megillető babérokat, melylyel egyszersmind megkoszorúzzátok a haza reményeit és önmagatokat.

Ne aludjatok, talpra valamennyien! Nyílt homlokkal ki a sikra.

Elismerést és kenyeret!

Tóth Béla.

Tanügy.

(M. Székely János népisk. igazgató 1895/6-ik évi jelentése a közdivásárhelyi közs. elemi fiu- és leányiskoláról, ugyazintén a kisdődöről. Felolvasatott a közs. iskolaszékeknek 1896. évi jul. 24-én tartott ülésében.)

Tek. Iskolaszék!

A vezetésem alatti közs. el. fiu- és leányiskoláról, ugyazintén a kisdődöről az 1895/6-ik iskolai évről szóló jelentésemet szerencsés vagyok a következőkben tenni meg:

I.

Az 1895/6-ik évre szóló beírások szept. hó első hetében eszközöltettek; az iskolai év ünnepélyes megnyitása, a rendtartási szabályok felolvasása és megmagyarázása a tanítótestület jelenlétében — szept. hó 9-én történt. A rendtartási szabályok különben — évközben is mindannyiszor ismételtettek, valahányszor arra valamely ok fenforgott.

Ez iskolai év alatt több változás volt a tanítótestületben. Török Aida és Kozma Ilona állomásaikról lemondván, az első négy hó alatt a II. és IV. leányosztályt helyettes tanítók vezették, a II. osztályt Makkai Dániel, a IV.-et Biró Sándor. Ezen idő alatt a női kézi munkát Vajna Károlyné urasszony volt szives tanítani. A tanítótestület csak 1896. jan. 2-án lett teljes, midőn t. i. Kósa Mariska és Tauber Róza, ujonnan megválasztott s miniszterileg megerősített tanítónők elfoglalták állomásaikat.

Az I-ső leányosztályt tanította Kőnczey Cornélia

A II. " " " Kósa Mariska

A III. " " " Szabó Géza

A IV. " " " Tauber Róza

Az V. VI. " " " Rákosi József

Az I-ső fiuosztályt " Szabó József

A II. " " " Demeter Róbert

A III. " " " Vajna Károly

A IV. " " " M. Székely János

Az évről vizsgálatok f. évi jun. 15—20-ig tarttak. Hogy az eredmény, a mint arról a Tek. Iskolaszék is meggyőződhetett, minden tekintetben ütötte a mértéket, arról nem szölok, azt már constatálták a vizsgálatokat vezető elnökök jelentései, de azt jelezni, hogy a lefolyt év alatt a tanítás folytonossága különböző körülmények által zavartatott, kötelességemnek tartom. — A mezőgazdasági statisztika összeállítására is a tanítókat alkalmazták, a mi miatt 11 napig nov. 20—30-ig szünetelt az iskola. Ezen kívül a millenniumi ünnepségek is, melyről később leendő szó, több tanítási napot foglaltak le. — S ha mégis az évi tananyag

Gavallérosan kifizetett mindent, csak úgy szórta a borraivalót, s pusztultak a pezsgős üvegek, mert hát az angol rikán mulat, de akkor nagyot.

A fehér asszonyt és az aranyos babát elvitte magával. Prúszkolt, száguldott a gyorsvonat idegen tájak föl, magával vivén egy milliomos játékszerét, egy csomó ember bálványát s egy anyai szívet, hogy azután elrejtse egy ragyogó fészékbe, a halandók szemelől, a világ valamelyik sarkában.

A fehér asszony szeméből pedig néha kiesordult valami, mikor egy csendes, tiszta két szobás lakásra gondolt, s az egyszerű csipkefüggönyökre, miket ő himezgetett, egy egyszerű csupa szív emberre, aki napokon át, talán még most is rendezgeti a dübörgő vonatokat irányát.

S az a másik hidegen bámult kifelé az elmaradozó hegyekre, rónákra, s millióira gondolt, meg arra, hogy milyen toaletben fog a fehér asszony a Broadway streeten járni.

* * *

A frankfurti pályaházban erősen megkondult a jelző harang, az érkezési oldalon egy tilosba állított vonatba ütközött az orient-express.

A fehér asszony kirepült a vágányosra, bársonyos karjairól lehorzsolódott a bőr. Az angol azonban iszonyuan el volt lapitva, s nagy, üveges szemével nézett a tulvilágra.

A fehér asszony sietett beperelni a vasúttársaságot 500.000 frank kártérítésért és egy hét múlva lady patronesse volt a kies fürdő Anna-bájlán.

feldolgozásában — nem volt hiány, az eredmény ütötte a mértéket, az kétségkívül a tanítótestület ügybuzgóságának számlájára jegyzendő fel.

A záróünnepély jun. 21-én, az ev. ref. templomban esinosan összeállított programmal, a szülők és nagy közönség valóban páratlan érdeklődése mellett tartatott meg. Sajnos, hogy ezen záróünnepélyen az iskolaszék tagjai gátolva voltak a tömeges megjelenésben, pedig valami nagyszerű és imponáló, mikor az iskolaszék teljes számmal, testületileg vonul be a gyermekserög e megbatóan szép záróünnepélyére.

Ez ünnepélynek egyik rendkívül fontos pontja a jutalmak kiosztása. A jutalmazások részint alapítványok kamataiból, részint egyesek adományából eszközöltetnek. Az alapítványok kamataiból 83 frt 11 kr., egyesek szíves adományából: 46 frt és 52 drb. könyv gyűlt be. Négy tanuló pénzjutalomban részesült. Kettő kapott 14—14 frtot, egy 5 frt 5 krt. és egy 5 frtot. A többi tanulók könyvjutalomban részesültek. A jutalmak odaítélésénél a tanítótestület a következő elveket érvényesíti: dicséretes magaviselettel párosult szorgalom s ennek megfelelő előhaladás valamely tárgyban, — például írásban, rajzban, szavalásban, — női kézi munkában — esetleg példányszerű magaviseletben a tanulótársak közül való kiemelkedés.

Ez évi záró ünnepélyen a következő alapítványok kamatai osztottak ki:

1. Br. Apor Mihályné alapítv. kamata	28 frt
2. Nagy Lajos „ „	5 „ 5 kr.
3. Várhelyi Dezső „ „	25 „ „
4. Emma „ „	5 „ „
5. Zoltáni Géza „ „	4 „ „
6. Fejér Lukács „ „	5 „ 4 kr.
7. Nagy Ferencz és neje „ „	3 „ 77 „
8. Legif. Tóth István „ „	4 „ 50 „
9. Molnár Ilona „ „	1 „ 90 „
10. Barabás Mór „ „	— „ 85 „
Osszesen	83 frt 11 „

Az iskolaszék tagjai beosztott sorrendben az iskolák és óvoda meglátogatására s esetleges tapasztalataknak az iskolaszékhez leendő előterjesztésére az elnökség évközben — írásbelileg felkérte. E felhívásnak megfelelőleg az iskolát meglátogatták: Bartók Károly, polgármester és Köllönte Mózes isk. gondnok. A véletlen összejárszásának, s érdeklődés hiányának tulajdonítom, hogy többen nem látogatták meg iskolánkat.

Az 1895/6-ik isk. évben beiratkozott: 176 fiu és 225 leány, összesen: 401 növendék.

Vallásra nézve a fiuk: róm. kath. 71, gör. kol. 1, ev. rev. 97, luth. 1, unitárius 5, izr. 1.

Leányok: róm. kath. 89, ev. ref. 132, izr. 4.

Helybeli: 382, vidéki: 19.

Évközben kimaradt: 9 fiu és 10 leány, meghalt: 1 leány.

A 169 osztályozott fiu közül elégtelen osztályzatú volt: 27.

A 214 osztályozott leány közül elégtelen osztályzatú nyert: 22.

A mulasztott félnapok száma: 6695. Ebből nemigazolt: 24. Ez pedig oly csekélység, hogy méltán lehet mondani, hogy az iskolába járás rendes volt. Nagy elismeréssel kell adóznom a Tek. tanácsnak, hogy úgy a rendes időben be nem iratkozott, mint a csekély számú igazolatlan mulasztó tanulókkal szemben erélyesen járt el.

Ismétlő iskolába 77 leány járt. A fiuk számára nem volt ismétlő iskola, mivel azok, kiknek ismétlő iskolába kellett volna járni, egy-kettő kivételével, iparos inasok és így iparos tanonc iskolába jártak.

A szegény tanulók ez évben is a tek. városi képviselő-testület által ruházat-szegélyben részesítették s az iskola részéről kézi könyvekkel, rajz, és írószerekkel elláttattak. Ennek tulajdonítható, hogy iskolánkban egy tanuló sem volt, a kinek tanszerei hiányoztak volna.

Felvételi díjt fizetett 118 fiu á 60 kr = 70 frt 80 kr.

„ „ „ „ 169 lány „ „ = 101 „ 40 „

Osszesen: 172 „ 20 „

A 401 mindennapi iskolás tanuló után tanítói nyugdíjlapra begyűlt á 15 kr. „ 60 frt 15 kr.

A 77 ismétlő után á 15 kr. „ 11 „ 55 „

„ „ „ „ 71 frt 70 kr.

Szegénységi bizonyítvány alapján felvételi díjt nem fizetett: 58 fiu és 56 leány — összesen: 114.

Szaklapok ez isk. évben a következők jártak: Néptanítók Lapja, Népművelők Lapja, Nemzeti Iskola, Magyar nyelvör, Magyar Tanítóképző, Nemzeti Nőnevelés, Család és Iskola, Néptanoda és a Hivatalos Közlöny. Az ifj. Könyvtár számára: Az én Ujságom.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a következő napokban meleg idő várható, zivataros hajlammal.

— **Táncmulatság.** Augusztus 2-án jótékony célú táncszertélyt rendez a Kovásznán és vidékén színidőző tanulóifjúság, Kovásznán a központi szalodában. Az estély jövedelme szegény tanulók segélyezésére fog fordítottatni. Felhívjuk ezen jótékony célú mulatságra a közönség figyelmét. A diák bál-nak védnökeiül tekintélyes egyének lettek megnyer-ve. Belépti jegyek az estélyre: Szónályjegy: 80 kr. Családjegy: 2 frt.

— **Színészet.** Bokody Antal hírneves színtársulata e hó 26-án a Virágcsata című kitűnő operettel, telt ház előtt kezdette meg előadásait Kovásznán, a nyári szinkörbön. Színre kerül még e héten: Mi történt az éjjel? Hoffmann meséi és a Vigéczek e remek vigjáték. A kitűnő erőköl álló társulatra felhívjuk Orbai figyelmét, s hisszük, hogy közönségünk, mely előnyösen nevezetes a szépművészetek iránti érdeklődéséről, nem vonja meg pártolását a hírneves társulattól, melynek szép készlet-sége a létjogosultságának legbiztosabb alapköve.

— **Pályázat népies és gazdasági munkára.** Ad sz. 299—1895. g. b. Alólírott gazdasági bizottság, a gazdasági szakismeretek terjesztése és ez által a belterjes gazdaság vezetésének megismertetése, az ok-szerű állattenyésztés és kertészet fejlesztése érdekében 150 frt, azaz Egyszáz ötven forint pályadíjat tűz ki egy oly népies gazd. munka írójának, ki elbeszélés vagy kate. alakjában, vármegyének viszonyaira való tekintettel 2—3 nyomtatott ív terjedelmű, a közönségi népisiskolák felső osztályú tanulóit és a falusi nép értelmi színvonalának megfelelő fenti tartalmu és irányu, a bíráló bizottság által jutalomra érdemesnek ítélt munkát ír és becsát a bizottság tulajdonába. A pályázat határideje 1896 december 31-ike. Háromszékvármegye gazdasági bizottságának Seps-Szent György, 1896. július 19 tartott üléséből. Poesa József főispán-elnök.

— **A nagybecskereki szőnyeggyár.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmébe ajánlja a nagybecskereki szőnyeggyár részvénytársaságot, mely ezen a téren az országban még egyedül áll és a modern technika vívmányaival átalakítva most már abban a helyzetben van, hogy smyrna és szeb szövetű szőnyegekkel a külföld hasonló gyáraival versenyezni képes; miért is szőnyeg szükségleteik beszerzése végett úgy az üzletnek, mint vállalatok és intézetek nyugodtan fordulhatnak a nevezett gyárhoz.

— **Pályázat utéptésre.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a eskimogyei m. kir. államépítészeti hivatal a Fenyéd-Zetelaka-Gy.-Tekerőpatak kúzt 159 + 50 — 269 + 45 szelvényei közt teljesítendő földmunkát, továbbá ugyanezen utvonál 64 + 12 — 86 + 73 szelvényei közötti szakaszának kőalappal és kavicsos-al való ellátására pályázatot hirdetett. A versenytárgyalás a nevezett hivatal helyiségében 1896 évi augusztus 6-án délelőtt 11 órakor fog megtartani. Bónatpénz 5 %. Az ajánlatok a tárgyalás napján délelőtt 10 óráig nevezett hivatalhoz benyújtandók; valamint a részletes feltételek is ugyanott megtekinthetők.

— **Utolsó előadás** Bokody Antal színtársulata e hó 24-én, telt ház előtt Felhő Kláriban bucsuzott el városunk közönségétől, melyben Aba Andrást Kis Lajos és Fityol Ferkót Czimbalnos Ferencz műkedvelők alakították olyan színpadi otthonossággal, hogy a fel-felugzó tapsvihart teljesen kiéreltelték. Igen esinos volt a Némethy Gizella és Czimmos duettje, a Rubos Árpád tenorista éneke és jó emléket hagyott hátra maga után az egész társulat. Városunkból Kovásznára ment a társulat.

— **Vasuti szállítások.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekelteknek tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak részére 1897 évben esetleg 1898 és 1899 években szükségeltető anyagokra pályázatot hirdet és pedig a következő anyagokra: Kő és földmű anyagok: Lámpa és lámpás alkatrészek fém-ből. Fém-mű anyagok: Restarting lövettük. Kidolgozott kosi alkatrészek. Acél és vas-mű anyagok: Alkatrészek öntött vasból. Alkatrészek a katona és sebesült szállítási kocsi berendezéséhez. Westing Homé fém alkatrészek és Westing Homé-féle fém tömítő bórók. Pályázati határidő: ez évi augusztus hó 29. déli 12 órája. A pályázati feltételek és ajánlati min-ták a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara-nál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Ócska sinkészletek eladása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, miszerint a m. kir. államvas-utak Igazgatósága a folyó 1896 év folyamán vissza-nyert és még visszanyerendő pályafentartási és vá-gány építési célokra nem használható mintegy 500 tonna különféle ócska acél-sín, mintegy 2200 tonna belföldi vassin és mintegy 3000 tonna külföldi vas-sinnel eladása céljából nyilvános pályázatot hirdot. Pályázati határidő: 1896 évi augusztus hó 17-ik napjának déli 12 órája. A pályázati feltételek a fent írt kamaránál megtekinthetők.

— **Magyarosító gróf.** Gróf Mikes Ármin zabolai földbirtokosnak erdőgazdaságában lovó munkások gyermekei részére gróf ur által nagy költség-gel és áldozattal beállított iskolában a vizsgálat Bors László imecsfalvi róm. kath. lelkész elnöke alatt folyó hó 21-ikén tartatott meg. A vizsgán jelenvol-tak: iskola fenntartó gróf ur és nagyszámú érdeklő-dők. Nagy meglepetést és örömet szerzett, az idegen ajku tót, horvát, szláv nemzetiségű gyermekeknek a magyar nyelvben elért szép haladása, mi különö-sen a beszéd és értelemgyakorlatban tűnt ki; — s melyért gróf ur hálás köszönetét fejezte ki Novák Róza tanítónőnek és 10 frtot adományozott a gyer-mekok között jutalmul kiosztás végett. Az eddig a magyar nyelvet egyáltalán nem bíró idegen ajku nemzetiségeknek a magyar nyelvet elsajátító szép igyekezete visszahat iskolafentartó gróf urra, — ki nagy áldozatok mellett igyekszik a magyar nyelv-nek úgy az iskolában, mint munkái között való meghonosításában.

— **A megkorrigált szobor.** A szemérem szent nevében sokszor követek el már nagy es ka-czagtató ostobaságot Németországon. Kreuznach vá-rozában történt meg legutóbb, hogy Caner testvérek több igen értékes gipszöntvényt ajándékoztak a gim-náziumnak, de azzal a kikötéssel, hogy az egyes alakokat használatra bármikor visszakérhetik. Nem-rég visszakérték a diszkuszvetőt ábrázoló szobrot és meglepetve látták, hogy a szobor már nem volt meztelen, mint antik eredetije, hanem kötővel ru-házták föl. És még hozzá milyen kötővel! Egy fü-gefa vagy szőlővel a szigorú erényöröknek kevés lett volna, tehát a bányászokéhoz hasonló kötőt al-kalmaztak a szoborra fehérre festett bádógból, sző-gekkel megerősítve. A szobor most ezzel a kötővel mézeskalácsalakhoz hasonlít és kacajra indit min-den mértőt, aki a professzor-bölcsöségnek ezt az áldozatát meglátja.

Nyiltér*)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megváltozásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedőrzésként alkalmazhatók, külsőn, belsőn, társzaga-tásnál és megüheleknél és az orvosok által bedőrzésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárián készí-tben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosság legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, orv. és kir. udvari szállítók, Budapest (Thuringia).

*)Erebat alatt közlötektért nem vállal felelősséget a szerk.

H I R D E T É S E K.

Sz: 2813 ki.
1896.

Hir etmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság 13141-896 sz. alatti rendelete alapján elattírt városi tanács által közhirrre tétetik, miszerint a folyó évi hadmentességi díj lajstrom július hó 30-tól augusztus hó 6-ig a 8 napi közszemlére ki van téve és az a hivatalos órák alatt a városi adóhivatalnál megtekinthető; esetleges felelősség közvetlen a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságához adandó be.

K.-Vásárhelytől, 1896 év július hó 24-én.

Városi tanács.

136 1-1

Szám 15290
1896.

Hirdetmény.

A kézdi-vásárhely-törzsa-bükk-szádi törvényhatósági közút 7-36. klm. szakaszán 6. drb. műtárgy újból építési munkái helyreállítását 1975 frt. 64 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálatok fogatásításának biztosítása céljából az 1896 július 29-ik napjának d. e. 10 órájára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántópénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap d. e. 9 1/2 órájáig a vármegye pénztárához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alispáni hivatal helyiségében a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Kelt S.-Szent-Györgyön, 1896. július hó 17-én

Gábor Péter,
alispán.

132. 3-3

Sz. 15289.
1896.

Hirdetmény.

A k.-vásárhely-szentlélek-kászoni törvényhatósági közút 0-6 klm. szakaszán levő 1, 2, 3, 7 számú műtárgyak újból építési munkáit 2217 frt 81 kr összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálatok fogatásításának biztosítása céljából az 1896 július 29-ik napjának d. e. 10 órájára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántópénzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap d. e. 9 1/2 órájáig a vármegye pénztárához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az alispáni hivatal helyiségében a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Kelt S.-Szent-Györgyön, 1896. július hó 17-én

Gábor Péter,
alispán.

132. 3-3

Háromszekvármegye alispánja

Sz. 15143-1896.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegyei központi hivatal szolgál és hadjuk, valamint aljárasi szolgabírói hivataloknál alkalmazásban álló hivatalszolgák részére az 1897 évre szükséges téli és nyári ruhák és lábbelieknek szállítása és biztosítása iránt f. év augusztus hó 8-án délelőtt 10 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt ajánlati verseny tárgyalás fog megtartatni.

A vármegyei szolga személyzet létszáma 14 személy; előállítandó évenkéntesszemélyenként egy téli blúz és nadrág, kék posztóból sárga zsinórral, egy sapka, egy nyakkendő, egy nyári blúz és nadrág jó minőségű vászonból, három évenként egy-egy köppeny szürke posztóból, hat évenként egy-egy atilla kék posztóból és két pár eszima (lábbeli).

Az előállítandó ruhák kelméje az elkészítés előtt mindig bemutatandó lesz.

Az ajánlat tehető aképp, hogy az egyes ruhadarabok mily árért vállaltatnak előállítatni, ez esetben a kelme adatról természetben vagy tehető aképp is, hogy megjelölendő, hogy egy rend egy téli mint nyári ruha és egy pár lábbeli kelmével együtt mennyiért állíttatik elő.

Az e célra költségileg engedélyezett hitel összege 800 frt.

A vállalat biztosítására óvadékkul a fenti összeg 10 százaléka az ajánlathoz lesz esatolandó. A biztosítási összeg állhat készpénzből vagy óvadékképes értékpapírból.

Mi azon hozzáadással tétetik közhirrre, hogy vállalkozni ohajtók sajátkezüleg aláírt írásbeli zárt ajánlatokat a vármegyei pénztárához az árlejtési nap, illetve f. évi augusztus hó 8-án délelőtt 10 óráig beadni tartoznak, és hogy ezen meghatározott időn túl beérkező ajánlatok nem fogadtatnak el.

S.-Szent-Györgyön, 1896. július 15-én.

Gábor Péter,
alispán.

134. 3-3

Jelzálogkölesönöket

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk. E kölesönök konvertálásoknál bélyeg-és illetékmentességet élveznek. Erdőkihasználások, birtok-parcellázások átvetele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar Lloyd”

közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utca 70.

127 5-8.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelytől

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtől feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőny-tartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matraccok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt.

Az üzethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

Az anyakönyvvezetők részére előírt nádszékek és diványok jutányos áron kaphatók.

Üzlet áthelyezés!

Van sz. enesém a mélyen tisztelt egyházak és a művelt közönséggel tudatni, hogy

Orgona műépítő és hangszer üzletemet

Brassóból Kézdi-Vásárhelyre tettem át.

Midőn ezt tudatom, egyszersmind vagyok bátor értesíteni, hogy üzletemben az ujkor vívmányai szerint készítek orgonákat 4 változattól feljebb a legújabb beosztás szerint, a legszebb stílusban és a legkellemesebb tartós hangolással; továbbá elfogadom oltárok, szószékek készítését, festését és aranyozását; harmonium, zongora, czimbalom készítését, javítását és hangolását.

Üzletembe egy jó házból való fiu, ki polgári vagy realiskolában járt, tanulónak felvétetik.

Tisztelettel

KLINK SÁNDOR

109 5-10

orgona-műépítész.

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában
felvétetnek.